

НИКОЛАЙ РАЙНОВ
БЕЗСТРАШНИЯТЪ КЛИСАРЬ
ЕСТОНСКА ПРИКАЗКА

chitanka.info

Имало нѣкога си единъ свещеникъ, голѣмъ скжперникъ. Отъ дълго време той търсѣлъ да си намѣри клисарь да му бие камбаната нощемъ, презъ Велики пости, когато има вечерна служба. Но все не можель да намѣри. Причинитѣ затоа били много.

Преди всичко, както се каза вече, попѣтъ билъ скжперникъ, та му се не давали много пари. Освенъ това, ставали и нѣкакви чудновати работи, отъ които хората се плашели, та никой не искалъ да стане клисарь въ тая църква. Знаело се, че не единъ и не двама — все способни хора — постжпвали на служба при попа, но, — като се покачатъ презъ нощта на камбанарията — нито камбаненъ звукъ се чува, нито пѣкъ камбанарьтъ се връща. За никого отъ тѣхъ се не знаело, кжде и какъ е изчезналъ.

Попѣтъ криель, че клисаритѣ изчезватъ единъ по единъ, но селянитѣ узнали това и то се отдавна приказвало по цѣлото село. Никой не се съгласявалъ да стане клисарь на свещеника.

Най-сетне, имало и друго! Попѣтъ билъ много придириливъ: искалъ отъ клисаря да работи по цѣлъ день, не му давалъ да си почине, нито да се нахрани, както трѣбва. Но, това, да речемъ, както и да е: само да не бѣха ония ужасии, отъ които изчезватъ нощемъ клисаритѣ.

Свещеникътъ се принудилъ да удвои заплатата на оногова, който би се съгласилъ да му стане клисарь, и да му обещае изобилна и добра храна. Следъ всѣка църковна служба той съобщавалъ отъ амвона за това и подканвалъ момцитѣ, но никой се не обаждалъ.

Наближили Велики пости. Попѣтъ трѣбвало безъ друго да си намѣри клисарь. Иначе кой ще бие камбаната за повечерие? Почналъ пакъ обещанията. И добавялъ, че не ще иска много работа отъ клисаря презъ деня.

Единъ день при попа отишелъ единъ момъкъ, който се казвалъ Хансъ. Той билъ хитъръ, способенъ и работливъ. До тогава служилъ при единъ скжперникъ чифликчия. Като чулъ за двойната заплата и за добрата храна, решилъ да постжпи клисарь.

— Добре, — казалъ попѣтъ. — Азъ ще си устоя на думата: каквото съмъ обещалъ, обещано е. Но тая вечеръ трѣбва да те изпитамъ. Да ти видя работата. А утре заранъ ще подпишешъ договора.

Хансъ отишелъ при поповитѣ слуги. За работа не попиталъ, но — още щомъ влѣзълъ въ стаята — понеже билъ слушалъ много за

скъперничеството на свещеника, попиталъ, какво ще му дадатъ да яде.

Тъкмо тогава било време за вечеря. По това време попътъ ималъ обичай да отива при слугитѣ; като е при тѣхъ, смѣталъ си той, тѣ ще се срамуватъ, та нѣма да ядатъ много.

И тоя пжтъ влѣзълъ въ стаята, малко следъ като отишелъ Хансъ. Той чулъ, че новиятъ клисаръ казва на слугитѣ:

— Дѣдо попъ обеща добра и изобилна храна. Да видимъ, ще ли си устои на обещанието.

Седнали да вечерятъ. Като хапнали малко, попътъ имъ казалъ:

— Вие ядете, а не пиете вода. Не бива тѣй. Следъ всѣки две-три хапки, трѣбва да изпивате по една чаша вода. Тѣй ядатъ хората, а не като васъ.

Той знаелъ, че — като пие човѣкъ вода — похтата^[1] му намалява. Но Хансъ не билъ отъ тия. Той се наялъ добре, па вдигналъ, та изпилъ цѣла кана вода и рекълъ:

— Благодаря ти, дѣдо попе, за добрия съветъ. Водата, що изпихъ, пробута храната надолу, та се отвори мѣсто още за толкова. Сипете ми още една паница супа. И хлѣбъ ми дайте, че тоя на масата нѣма да стигне.

Тоя день трѣбвало да има полунощна служба. Единъ часъ преди полунощъ, Хансъ тръгналъ да бие камбаната. Отключилъ църквата. И колко се зачудилъ, като я видѣлъ цѣла освѣтена отвжтре! Но това било още нищо. Тепърва имало Хансъ да се чуди! И не само да се чуди.

Въ църквата се били насѣбрали толкова много, колкото не идвали никога, когато има служба. Дори и на Великдень. Всички тѣ седѣли на дълги маси и играели карти. Тия хора били чудновати, не приличали на хора.

Ала Хансъ се не уплашилъ. Той изобщо не билъ никакъ страхливъ. Отишелъ право при играчитѣ и седналъ на една маса.

— Дайте и мене карти! — рекълъ той.

Единъ високъ сухъ мжжъ го запиталъ:

— Ти пкъъ що търсишъ тукъ, приятелю? Кой те е канилъ да идвашъ?

А Хансъ го погледналъ спокойно, па рекълъ:

— Това не е твоя работа. По-скоро азъ трѣбва да ви попитамъ, що търсите тукъ и какъ сте попаднали въ църквата безъ мое позволение. Азъ съмъ клисаръ на тая църква. Ключоветѣ сж у мене.

Дали и нему карти. Почналъ да играе съ непознатитѣ чудновати хора, като че ли му сж отдавнашни приятели. Дори се шегувалъ съ тѣхъ. Щастието му се усмихнало, както се казва въ такива случаи, защото Хансъ спечелилъ още при първата игра. А при по-нататъшнитѣ спечелилъ още повече.

Но ето, че посрѣдъ играта пропѣли първи пѣтли. Настъпила полунощъ. Свѣтлината угаснала. И играчитѣ, и маситѣ, и пейкитѣ, и картитѣ изчезнали за единъ мигъ.

— Добре, че си отидоха, — си казалъ Хансъ. Навѣрно, въ следнитѣ игри щѣхъ да изгубя и това, което спечелихъ въ първитѣ.

И тръгналъ пипнешкомъ по тъмната църква, да дири стълбата, която води къмъ звънарницата.

— Трѣбва вече да удара камбаната, — си казалъ той вървейки. — Време е! Време е!

Но — тъкмо казалъ и трети пжтъ: „Време е“, — стигналъ до стълбата и стъпилъ на първото стъпало. Ала кракътъ му се спъналъ о едно човѣче безъ глава, което седѣло на стъпалото.

— Що търсишъ тукъ, джудженце? — викналъ му клисарътъ. — Не може ли да се махнешъ, като ме чу, че ида?

И го ритналъ толкова силно въ гърба, че безглавото джудже се търкулнало надолу, та се не видѣло.

На второто стъпало седѣли две безглави човѣчета, на трето — три, на четвъртото — четири и така нататъкъ. На последнитѣ стъпала тѣ били толкова много, че Хансъ нѣмало вече кжде да стъпи. Той риталъ всички тия мълчаливи пазачи на стъпалата. Риталъ ги толкова силно, че — като се сривали по стъпалата надолу, чувало се, какъ имъ пращятъ коститѣ.

Най-после клисарътъ стигналъ до горната стаичка на звънарницата, дето била камбаната. Но тъкмо хваналъ вжжето и се приготвилъ да го потегли, погледналъ нагоре. И що да види? Въ камбаната се било свило още едно безглаво човѣче, по-едро отъ другитѣ. То извадило чука отъ езика на камбаната и се готвѣло да го пусне, та да счупи съ него главата на клисаря.

— Чакай, чакай, приятелю! — викналъ му Хансъ — Не сме се пазарили тѣй. Не видѣ ли, какъ накарахъ всичкитѣ ти приятели бърже-бърже да слѣзатъ по стълбата, дори и безъ да си помръднатъ краката? И ти ще полетишъ ей сега подиръ тѣхъ! Какво ме гледашъ, като

нѣмашъ глава? Както си седналъ на най-високото мѣсто, ти ще има да изминешъ най-дългия пѣтъ. Но азъ ще ти помогна: ще те хвърля презъ прозореца, та ще се намѣришъ за мигъ на камънитѣ, предъ църквата. Здрава костъ нѣма да остане отъ тебе.

И Хансъ намѣстилъ стълбата, за да се качи по нея, та да снесе човѣчето. Но то започнало да му говори:

— Моля ти се, добри човѣче, съжали ме! Обещавамъ ти, че за напредъ нито азъ ще ти прѣча да си биешъ камбаната, нито ще позволя на нѣкои отъ своитѣ другари да ти прѣчи.

Но Хансъ рѣшилъ да не бѣде милостивъ къмъ безглавото човѣче. Той го стисналъ яко въ рѣцетѣ си и се готвѣлъ да го хвърли презъ прозореца. Тогава то му рекло:

— Чакай да ти кажа още нѣщо! Недей ме гледа, че съмъ дребенъ. Ще дойде време да ти помогна — и тогава ще бѣдешъ много благодаренъ, че си ми пожалилъ живота.

Клисарьтъ се усмихналъ при тия думи.

— Мѣничко безглаво човѣченце! — му рекълъ той. — Много високо мнение имашъ за себе си. Твоята помощъ ще бѣде толкова голѣма, че би могла да се побере на опашката на комара и пакъ да остане мѣсто около нея. Но благодари, че ме намѣри въ добро настроение. Прощавамъ ти. Ще те пусна да си живѣешъ. Но само гледай да ми се не мѣрнешъ предъ очитѣ другъ пѣтъ, когато съмъ тръгналъ да бия камбаната, че тогава не ще се отървешъ вече.

Безглавото джудже поблагодарило на клисаря. То се смѣкнало, като катеричка по камбаната и изтичало надолу по стълбата толкова бързо, щото човѣкъ би си помислилъ, че подъ краката му има жарава.

А въ това време Хансъ биелъ радостно камбаната и звуцитѣ ѝ се разнасяли по цѣлото село.

Свещеникътъ сѣщо чулъ. Той се почудилъ, че новиятъ клисарь е стигналъ здравъ и читавъ до камбанарията, и билъ много доволенъ, че най-сетне се е намѣрилъ момъкъ да върши тая работа. Но веднага му дошло на умъ, че е обещалъ да му плаща два пѣти повече, отколкото на другитѣ, и го хванало ядъ.

Като слѣзълъ отъ звѣнарницата, Хансъ отишелъ въ плѣвнята да спи.

Свещеникътъ ималъ обичай да става много рано и да обхожда кѣщата, двора и църквата, за да види, почнали ли сѣ всички слуги

работата си.

И тая заранъ той станалъ рано и почналъ обиколката си. Всички слуги се били вече заловили за работа, само новиятъ клисарь се не виждалъ никжде. Запиталъ попътъ за него, но се оказало, че никой го не знае, де е.

Свещеникътъ се уплашилъ.

— Изглежда, — си казалъ той, — че и съ тоя клисарь е станало нѣщо, както ставаше съ другитѣ. Само че ония изчезваха още преди да позвънятъ, а тоя е изчезналъ, следъ като удари камбаната.

Дошло време за обѣдъ. Всички слуги се събрали. И Хансъ се явилъ.

— Кжде бѣше цѣлата сутринь? — го запиталъ попътъ.

— Спѣхъ, — отвърналъ клисарьтъ и се прозѣлъ.

— Та да не мислишъ всѣка заранъ да спишъ чакъ до обѣдъ?

— Разбира се, — отговорилъ Хансъ и се засмѣлъ. — Има ли нѣщо чудно въ това? Ясно е, като бѣлъ день, че който работи нощемъ, ще трѣбва да си отспива денемъ, както ония, които работятъ денемъ, спятъ цѣла нощъ. Ако назначишъ нѣкого друго да звѣни презъ нощта, вмѣсто мене, още преди зори ще ставамъ. Но инакъ ще трѣбва да ме оставяшъ да спя поне до обѣдъ.

Тѣй вървѣла работата до Великденъ. Хансъ се излежавалъ до пладне, нахранвалъ се добре, па се залавялъ за работа. А посрѣдъ нощъ биелъ камбаната. Никой не идвалъ да му прѣчи.

Като минали празниците, попътъ му казалъ:

— Сега вече нѣма нужда да се бие камбаната презъ нощта. Но затова пъкъ ти ще работишъ отъ изгрѣвъ-слънце до залѣзь-слънце.

— Бива, — рекълъ Хансъ, — но ще трѣбва да ми позволишъ поне половина часъ следъ обѣдъ, а въ недѣля да бжда свободенъ цѣлия день. Тѣй правятъ слугитѣ навсѣкжде, тѣй ще правя и азъ.

Свещеникътъ билъ принуденъ да се съгласи.

— Но едно ще имашъ предъ видъ, — рекълъ той на Ханса. — Може понѣкога да се случи извънредна работа: тогава ще работишъ и следъ залѣзь-слънце.

— Съгласенъ съмъ, — отвърналъ клисарьтъ. — Но за извънредната работа ще трѣбва извънредно да ми платишъ. Ако ли не — нѣма да я върша.

— Недей придирия толкова, де! — викналь попътъ. — Ами презъ зимата днитѣ сж по-кжси отъ ноцитѣ. Тогава ще трѣбва да работишъ по-дълго.

— Да, но затова презъ лѣтото днитѣ сж по-дълги отъ ноцитѣ. Значи, тогава ще трѣбва пѣкъ да спя по-дълго. Не, не съмъ съгласенъ. Ако се пазаримъ да ти работя отъ изгрѣвъ до залѣзъ, това условие ще си остане и за презъ зимата и за презъ лѣтото. Никаква извънредна работа не съмъ съгласенъ да ти върша. За нея ще си намѣришъ извънредни работници.

Попътъ нѣмало що да прави. Съгласиль се.

Единъ день го повикали въ града на кръщенка. Той заповѣдалъ на клисаря да стегне конетѣ за пжтъ. Градътъ не билъ много далече — на нѣколко часа раздалечъ отъ селото.

Хансъ си напълнилъ торбата съ хлѣбъ и сирене и си взель единъ човаль, дето си сложиль кожуха, едно одеяло и една голѣма възглавница.

— Защо вземашъ тия нѣща, само да тежатъ на коня? — викналь му попътъ. — Довечера сме въ града. Тамъ ще вечеряме и пренощуваме.

— Азъ знамъ пословицата, че човѣкъ не трѣбва да трѣгва на пжтъ лѣте безъ дреха и зиме безъ хлѣбъ. Сега е зимно време, но е топличко. Затова си взехъ и храна и дрехи. Па има и друго нѣщо. Нали помнишъ, какъ сме се условили? Следъ залѣзъ-слѣнце не мога да ти слугувамъ.

— Голѣмъ шегаджия си, — рекъль попътъ.

Като излѣзли отъ селото, оказало се, че презъ ноцъта вѣтърътъ е нахвърляль много снѣгъ по пжтя. Цѣлиятъ пжтъ билъ засипанъ. Трѣбвало да пжтуватъ бавно. Преди да стигнатъ до града, имало да минатъ презъ една гжста тъмна гора. Когато стигнали до нея, слѣнцето залѣзвало. Конетѣ едвамъ си влачели краката отъ умора. А клисарътъ току се обръщаль и поглеждалъ къмъ слѣнцето.

— Защо се обръщашъ постоянно назадъ? — попиталь го свещеникътъ.

— Защото нѣмамъ очи на гърба си, а слѣнцето е задъ мене.

— Че защо ти е да гледашъ слѣнцето? Я остави тия глупости, а гледай да стигнемъ въ града, преди да се мръкне!

Хансъ не казалъ нищо.

Когато стигнали досрѣдъ гората, слънцето залѣзло.

Клисарьтъ спрѣлъ конетѣ, слѣзълъ отъ колата снелъ торбата и човала и рекълъ на господаря си:

— На добъръ ти пжтъ, дѣдо попе.

— Да не си подлудѣлъ, Хансе? — викналъ попѣтъ. — Какво ще правишъ всрѣдъ гората? Я се качвай да вървимъ въ града! Има — нѣма половина часъ до тамъ.

— Слънцето залѣзе, — рекълъ клисарьтъ спокойно. — Ще си приготвя леглото да спя.

— Че какъ тѣй! — рекълъ попѣтъ. — Нима ще оставишъ господаря си да кара самъ колата до града? Па и какъ ще спишъ въ тая гора? Вълци ще те изедатъ. Я тръгвай съ мене! Ще ти дамъ да се почерпишъ. Освенъ това, ще ти платя и още половина надница.

Но никакви обещания не помогнали. Хансъ настоявалъ на своето. И попѣтъ се принудилъ да подкара конетѣ самичкъ по пжтеката.

Ала, преди да завие, той викналъ на клисаря:

— Ей, Хансе! Чувашъ ли? Хе тамъ, задъ дърветата на поляната, стърчи бесилката, на която бесятъ осжденитѣ. Двама обесени висятъ на нея. Тѣхнитѣ души сж отдавна въ пкъла и си приказватъ тамъ. Приятно ли ще ти бжде да прекарашъ нощъта при обесенитѣ?

— Че какво могатъ да ми направятъ? — рекълъ клисарьтъ, който билъ вече легналъ — Тѣ висятъ въ въздуха, а азъ си лежа на земята. И да искатъ — не могатъ да дойдатъ при мене.

Свещеникътъ не искалъ да изпусне богата кръщенка. Той продължилъ саминъ по-нататъшното си пжтуване. Като стигналъ въ града, хората се зачудили много, че попѣтъ пжтува безъ клисаря. И когато имъ разказалъ, що станало въ гората, тѣ рекли:

— На лудъ човѣкъ си попадналъ, дѣдо попе.

Разбира се, че Хансъ не чулъ тия думи: гората била далече отъ града. Но — и да ги билъ чулъ — той нѣмало да се ядоса, защото му било все едно, за какъвъ го смѣтатъ хората.

Преди още да се мрѣкне, той се навечерялъ добре, после си постлалъ одеялото надъ човала, запалилъ си лулата, за да си стопли поне носа, па се завилъ съ кожуха и легналъ да спи.

Спалъ, що спалъ, па се събудилъ. Събудилъ го нѣкакъвъ шумъ и говоръ. Вдигналъ си Хансъ главата и видѣлъ, че свѣти месечината. А

до самото му легло стоели две безглави човѣчета и си говорѣли. Но, ще запитате, какъ си говорятъ, като нѣматъ глави и уста? Тия джуджета говорѣли съ коремитѣ си, а коремитѣ имъ били много голѣми — приличали на любеници.

И дветѣ човѣчета викали съ пискливъ гласъ:

— Той е, той е, сжщиятъ! Да, да, да, той е! Сжщиятъ е!

После се навели надъ самото лице на клисаря и го загледали.

А следъ това се развикали изъ единъ гласъ:

— Ще ти отплатимъ ние. Нѣма да ни избѣгашъ отъ ржцетѣ. Още ме болятъ коститѣ, като си спомня, какъ ме ритна отъ стълбата долу. Помнишъ ли, какъ ме ритна съ тия обувки, подковани съ желѣзни клинци. Гръбнака ми счупи.

И тѣ надали силенъ викъ, като погледнали къмъ поляната, дето стърчала бесилката:

— Ей, другари! Елате тукъ! Намѣрихме го най-сетне. Елате да накажемъ тоя обесникъ!

Завчасъ наизскачали — като че ли изподъ земята — хиляда безглави джуджета, въоржжени съ жилави пржчки. Тѣ полетѣли, като гжстъ облакъ отъ комари, право къмъ нещастния Хансъ.

Той се намѣрилъ въ чудо. Какъ ще се бори съ толкова неприятели, колкото и да сж дребни по отдѣлно? Разбралъ, че настѣпва последниятъ часъ отъ живота му. И той почналъ да се разкайва, че не е тръгналъ съ господаря си, а е настоялъ на своето.

Но тъкмо тогава пристигнало още едно безглаво човѣче, малко по-едро отъ другитѣ. Виждало се, че то имъ е нѣщо като главатаръ. Разбира се, че и главатарътъ на безглавитѣ джуджета билъ безъ глава.

— Стойте! — извикало това джудже на другитѣ. — Недейте го закача! Тоя човѣкъ е подъ мое покровителство. Той спаси живота ми. Знамъ, че той хвърли всички ви надолу отъ стълбата, но никому се не счупиха краката. Като полежахте въ топлата баня, мина ви. Хайде сега му простете и си вървете въ кжци. Оставете ме да се поразговоря съ него.

Безглавитѣ човѣчета послушали главатаря си. Тѣ се разотишли, макаръ и недоволни.

А главатарътъ седналъ до възглавницата на клисаря и му казалъ:

— Видѣ ли, какъ те отървахъ отъ сигурна смъртъ?

— Благодаря ти, — рекълъ Хансъ. — Признавамъ, че ми направи много голѣмо добро.

— А помнишь ли, като ми казваше, че моята помощъ можела да се побере на опашката на нѣкой комаръ и пакъ да ѝ бжде широко? Вѣрвамъ — сега да си разбралъ, че не бива да презираме и най-дребнитѣ сжщества. Тѣй ли е?

— Тѣй е, — отвърналъ Хансъ и стисналъ съ благодарностъ ржката на безглавото човѣче.

— Азъ си изпълнихъ дълга и мога вече да си вървя, — казало джуджето, — но искамъ да ти заплатя за ударитѣ, които ти нанесоха моитѣ хора, преди да дойда.

И наистина, Хансъ си спомнилъ, че нѣколко безглави човѣчета го били ударили съ пржкитѣ си по главата. Но ударитѣ били толкова слаби, че той ги билъ забравилъ.

Главатарьтъ на джуджета продължилъ:

— Жаль ми е за тебе, като те гледамъ, че се измжчвашъ да слугувашъ на тоя стипца-попъ. Когато си отидешъ утре въ кжци, иди при северната врата на църковната ограда. Тамъ ще намѣришь зазиданъ единъ голѣмъ камъкъ, ненамазанъ съ варъ. Два деня ще има пълнолуние. Тогава излѣзъ посрѣднощъ и изкърти съ нѣкой лостъ камъка. Подъ него ще намѣришь голѣмо имане. Раздай едната третина отъ паритѣ на беднитѣ, а останалитѣ пари прави, каквото искашь.

Въ сжщия мигъ пропѣлъ пѣтель. Безглавото човѣче изчезнало. Хансъ заспалъ отново. Той спалъ спокойно, чакъ додето го огрѣяло слънцето.

Къмъ пладне се показалъ попътъ съ колата.

— Ехеее! — викналъ той още отъ далеко на клисаря. — Много глупавъ излѣзе, че не дойде съ мене въ града. Да знаешъ, какво богато ядене и пиене имаше! Като владика се натѣпкахъ. Па и сума парички ми дадоха хората. Я вижъ!

И той разтърсилъ кесията съ паритѣ, които иззвѣнтѣли. Но на Ханса не станало мжчно, че не е придружилъ господаря си. Той се засмѣлъ и казалъ:

— Азъ спечелихъ, дѣдо попе, сто пжти повече отъ тебе, макаръ че пренощувахъ въ гората.

Свещеникътъ не пожелалъ и да го разпитва, що е спечелилъ, защото билъ увѣренъ, че она се само хвали.

Като се върнали въ селото, клисарьтъ изпрегналь конетѣ и ги настаниль въ обора, па отишелъ да разгледа църковната ограда. Тамъ наистина имало единъ неизмазанъ камъкъ, по-голѣмъ отъ другитѣ. Хансъ го запомнилъ на кое мѣсто е.

Още презъ първата нощъ на пълнолунието клисарьтъ взель голѣмия лостъ, съ който подпиралъ вратата на гробищата, и отишелъ при оградата. Наоколо нѣмало никого. Клисарьтъ извадилъ камъка. Подъ него се отворила дълбока дупка, въ която имало три голѣми гърнета, пълни съ жълтици. Хансъ ги пренесълъ въ плѣвнята, дето живѣель.

Когато дошла недѣлята, момъкътъ раздалъ на беднитѣ едната третинка отъ паритѣ, а после казалъ на попа, че не ще вече да му слугува. Понеже клисарьтъ не отворилъ дума за заплатата, попътъ го пусналъ да си върви.

Хансъ се изселиль отъ това село. Той отишелъ въ друго, дето се ожениль за една млада мома и си купилъ голѣмъ чифликъ.

Моятъ дѣдо бѣше краваръ при чифликчията му. Разказаль веднѣжъ, при чаша вино, тая приказка, а той я разказа на мене, когато бѣхъ малъкъ. Ти пъкъ я разкажи на другиму. Нека я научатъ всички, за да знаятъ, че на доброто се отплаща съ добро и че смѣлитѣ и честни хора успѣватъ.

---

[1] Похта — (остар.) апетит. — Бел.ел.кор. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.